

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ**

H 6

BESLUT
2024-01-19
Meddelat i Luleå

Mål nr
96-24

KLAGANDE

[REDACTED]

MOTPART

Länsstyrelsen i Kronobergs län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Kronobergs läns beslut 2024-01-17, dnr 354-2024, bilaga 1

SAKEN

Skydds jakt efter varg; nu fråga om inhibition

FÖRVALTNINGSRÄTTENS BESLUT

Förvaltningsrätten beslutar att Länsstyrelsen i Kronobergs läns beslut den 17 januari 2024 om skydds jakt efter varg tills vidare inte ska gälla i avvaktan på att målet avgörs slutligt eller annat beslutats (inhibition).

BAKGRUND OCH PARTERNAS INSTÄLLNING

Länsstyrelsen i Kronobergs län beslutade om skydds jakt efter en (1) varg i Kronobergs län, se bilaga 1.

██████ yrkar, såvitt nu aktuellt, att jakten stoppas interimistiskt (inhibition). Föreningen anför bl.a. att jakten behöver stoppas omedelbart för att hindra att en s k F1 dödas.

Länsstyrelsen har inte ändrat sitt beslut.

SKÄLEN FÖR BESLUTET

Den domstol som ska pröva ett överklagande får besluta att det överklagade beslutet, om det annars skulle gälla omedelbart, tills vidare inte ska gälla (inhibition), se 28 § förvaltningsprocesslagen (1971:291), FPL.

För att kunna ta ställning till frågan om inhibition i ett visst fall är det ofrånkomligt att en viss bedömning av sakfrågan i målet måste göras. Vilken grad av sannolikhet för att överklagandet ska bifallas som bör krävas för att det överklagade beslutet ska inhiberas kan inte direkt utläsas av bestämmelserna om inhibition i 28 § FPL. I allmänhet bör krävas en tämligen hög grad av sannolikhet. Kraven för att bevilja inhibition kan dock ställas lägre om det överklagade beslutet är av sådan karaktär att en verkställighet av det överklagade beslutet inte kan bringas att återgå vid bifall till överklagandet eller om det annars är av stor betydelse för den enskilde att verkställigheten av beslutet skjuts upp i avvaktan på den slutliga prövningen (RÅ 1990 ref. 82).

Förvaltningsrätten bedömer, utifrån vad som hittills framkommit, att utgången i målet framstår som oviss. Mot denna bakgrund – och då en verkställighet av

beslutet inte kan bringas återgå och den tidsnöd som beslutet måste fattas inom – finner rätten att det för närvarande finns skäl att besluta om inhibition. Det överklagade beslutet ska således tills vidare inte gälla i avvaktan på att målet avgörs slutligt eller annat beslutas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

████████████████████

lagman

████████████████████

har föredragit målet.

Länsstyrelsen

Enligt sändlista

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅINKOM: 2024-01-19
MÅLNR: 96-24
AKTBIL: 3

Beslut om skydds jakt efter varg

Beslut

Länsstyrelsen i Kronobergs län ger tillstånd till skydds jakt efter en varg inom det område i Kronobergs län som definieras i bilaga 2. Skydds jakten får endast initieras på en ensam individ, G93-23, i anslutning till angrepp eller förestående angrepp på tamboskap inom länet och under förutsättning att individen som jagas med sannolikhet är den skadegörande. Beslutet omfattas av de villkor som följer nedan.

Länsstyrelsen beslutar också att detta beslut ska gälla utan hinder av att det överklagas.

Villkor

När får skydds jakten bedrivas?

Skydds jakten får initieras från och med 17 januari till och med 1 februari 2024. Jakten ska initieras och genomföras i samråd med länsstyrelsen. Länsstyrelsen ska inför varje jakttillfälle kontaktas.

Skydds jakten får genomföras under hela dygnet.

Länsstyrelsen äger rätt att omedelbart avlysa jakten om förutsättningarna för skydds jakt förändras eller om jaktförhållandena förändras på ett sådant sätt att jakten inte kan genomföras i enlighet med gällande bestämmelser samt villkoren i detta beslut.

Länsstyrelsen avlyser skydds jakten när vargen fällts eller påskjutits innan jakttiden löpt ut.

Efter avslutad skydds jakt, oavsett utfall, ska jaktledare meddela länsstyrelsen en kortfattad redogörelse för hur jakten bedrivits.

Var får skyddsjakten bedrivas?

Skyddsjakten får bedrivas inom det jaktområde som förevisas enligt karta i bilaga 2. Om vargen följs och går ut ur jaktområdet får jakten fullföljas och vargen fällas, även utanför området som markerats på kartan, under förutsättning att det inte råder tvivel om att det fortfarande är den förmodat skadegörande vargen som följs. Skulle vargen följas så att vargarna i Kosta-reviret riskeras förväxlas med G93-23 ska jaktledare avbryta jakten omedelbart.

Skyddsjakt får ske på annans mark.

Skyddsjakt med stöd av detta tillstånd får ej bedrivas i detaljplanerat område utan skottlossningstillstånd utfärdat av Polismyndigheten.

Vilka djur får fällas?

Skyddsjakten omfattar den skadegörande vargen G93-23. I syfte att fälla rätt individ får jakt endast bedrivas efter ensam individ.

Vilka får genomföra skyddsjakten?

Länsstyrelsen utser jaktledare. Jaktledaren utser de personer som får delta i skyddsjakten.

Jaktledarens ansvar

Jaktledaren ansvarar för att:

- vid varje jakttillfälle informera Polismyndigheten när skyddsjakten påbörjas samt vid skyddsjaktens slut. Vid jaktens start ska följande uppgifter lämnas: jaktledarens namn och telefonnummer samt var jakten planeras utföras
- om möjligt informera berörda markägare och jakträttshavare om skyddsjakten
- vid behov på länsstyrelsens begäran kunna uppvisa dokumentation på vilka personer som deltagit vid respektive jakttillfälle
- försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra vilt kan finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen
- jaktdeltagarna använder sådana kommunikationsmedel under skyddsjakten så att villkoren i detta beslut kan uppfyllas
- samtliga jaktdeltagare känner till beslutet och dess villkor i sin helhet.

Varje jakttagare har också själv skyldighet att hålla sig informerad om vilka villkor som gäller.

Jaktledaren ska omedelbart avlysa jakten om tillåtet antal rovdjur fällts eller påskjutits med stöd av detta beslut. Om eftersök visar att det påskjutna djuret är oskadat beslutar Länsstyrelsen huruvida fortsatt jakt ska ske inom återstående tid som omfattas av beslutet.

Jaktmedel och jaktmetoder

Endast kulpatroner klass 1 får användas vid skyddsjakten. De begränsningar i magasinkapacitet hos halvautomatiska kulvapen som anges i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2023:8) ska följas.

Om det krävs för effektivt genomförande får skyddsjakten bedrivas med hjälp av hund under förutsättning att hundarna är speciellt tränade för jakt efter rovdjur. Maximalt två (2) hundar får släppas efter en och samma varg under ett och samma dygn.

För att skyddsjakten ska kunna bedrivas på ett ändamålsenligt sätt beslutar länsstyrelsen om undantag från förbudet att nyttja motorfordon vid jakt. Undantaget att motordrivet fordon får användas vid jakten gäller endast för körning på vägar/skogsbilvägar.

Anmälan om fällt eller påskjutet djur

Jaktledaren ska omedelbart och senast inom en timme från det att en varg fällts eller påskjutits anmäla detta till länsstyrelsen samt Polismyndigheten.

Påskjutning definieras enligt följande: skott har avlossats mot och med avsikt att fälla ett djur och det har inte konstaterats att djuret har fällts.

Vid anmälan om fällt eller påskjutet djur ska följande uppgifter anges:

- Jaktledarens namn och telefonnummer
- Tidpunkt för att djuret fällts eller påskjutits
- Koordinater för den plats där djuret fällts eller påskjutits

Platsundersökning och eftersök

Den som påskjutit ett djur ansvarar tillsammans med jaktledaren för att eftersök genomförs om platsundersökningen eller andra omständigheter visar att det påskjutna djuret är skadat.

Eftersök ska genomföras till dess:

- djuret påträffas dött,
- djuret påträffas skadat och avlivas, eller
- djuret inte kan anträffas

Den som påskjutit ett djur samt jaktledaren ska redovisa för länsstyrelsens besiktningsperson hur platsundersökning och eventuellt eftersök genomförts.

Jaktledaren ska uppvisa skottplatsen för länsstyrelsens besiktningsperson och tillsammans med besiktningspersonen och den som påskjutit djuret genomföra en fältkontroll och följa upp vad som skett efter skott. Jaktledaren ska tillsammans med besiktningspersonen dokumentera platsundersökning och eftersök på blankett R3 Påskjutet rovdjur – platsundersökning och eftersök.

Länsstyrelsen beslutar om ett påskjutet djur ska avräknas i enlighet med beslutet eller inte.

Hantering av fällt djur

Länsstyrelsen ska besikta det fällda djuret. I samband med besiktning ska Länsstyrelsen ta prover från djuret enligt delegeringsbeslut NV01088-23.

Skinnet från det fällda djuret, förutsatt att skyddsjakten skett i enlighet med gällande lagstiftning och villkoren i detta beslut, tillfaller jakträttshavaren. Jakträttshavaren har rätt att överlåta skinnet till annan. Vid besiktningen märks skinnet från det fällda djuret med mikrochip som bevis på att det fällts lagligt.

Jakträttshavaren har också möjlighet att återfå kranium efter det att skrotten skickas till Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA) för undersökning, det ska då markeras i blanketten som skickas till SVA. I det fall jakträttshavaren inte vill ha hela eller delar av djuret eller inte går att återfinna inom rimlig tid omhändertaras hela djuret av länsstyrelsen för vidare transport till SVA.

Beskrivning av ärendet

Sedan den 1 november 2023 är det bekräftat att 7 vargangrepp skett på tamboskap i Kronobergs län (se bilaga 2). Totalt har 29 får dödats.

DNA-analyser från angreppen visar att åtminstone fyra av dessa utförts av vargindividen G93-23 (UI418916 G93-23 V1116).

Det innebär att det är konstaterat att individen orsakat följande skador på tamdjur vid följande tillfällen:

- 2024-01-02 Kronoberg
- 2023-11-20 Kalmar län
- 2023-11-16 Kalmar län
- 2023-11-15 Kalmar län
- 2023-11-04 Kronobergs län
- 2023-11-03 Kronobergs län
- 2023-11-01 Kronobergs län
- 2023-10-06 Skånes län
- 2023-10-03 Skånes län
- 2023-09-09 Hallands län

Efter angreppet den 2 januari i Hallaryd har ytterligare tre konstaterade vargangrepp skett i Länet:

- 2024-01-08, Traryd. 1,5 mil från angreppet den 2 januari. DNA-analys utan svar.
- 2024-01-12, Vislanda. 4,5 mil från angreppet den 8 januari. DNA analyseras fortfarande.
- 2024-01-16, Kosta. 6,5 mil från angreppet den 12 januari. DNA analyseras fortfarande.

I de tre angrepp i Kronoberg som länsstyrelsen ej ännu konstaterat vara utförda av G93-23 så bedömer vi det troligt att den ligger bakom två, de den 8 januari och 12 januari.

DNA-analys från de senaste två angreppen är beställt för att få svar på frågan. Det sista angreppet ligger dock i direkt anslutning till 'Kosta-reviret' och spårlopor i anslutning på angreppet bedöms ej vara från en ensam varg.

Inget av angreppen har skett bakom rovdjursavvisande stängsel. Angreppen har skett på olika gårdar med varierande typer av stängsel. Efter angrepp har akuta åtgärder vidtagits för att förhindra nya angrepp. Dessa inkluderar till exempel förflyttning och installering av djur, ökad tillsyn, översikt av stängsel och uppsättning

av lapptyg m.m. på gården som drabbats. Länsstyrelsen uppmanar även till akuta åtgärder vid alla angrepp för att förhindra nya angrepp i det direkta området, trots detta har nya vargangrepp skett.

Vargen har rört sig ner genom södra Sverige sedan norrut till Östergötland för att slutligen återkomma till Kronoberg. Länsstyrelsen har inga indikationer på att vargen har stannat på ett område någon längre period (dvs tre månader eller mer). Individens betraktas som en vandringsvarg utan etablering i något revir.

Då G93-23 är en första generations avkomma, s.k. F1, av en invandrad varg så har den ett väldigt högt genetiskt skyddsvärde. Länsstyrelsen har därför bedömt att innan ett beslut om skydds jakt kan vara aktuellt så måste de skadeförebyggande åtgärder som utförts vara långt utöver det som krävs vid angrepp av normala Fennoskandiska vargar med en hög inavelsgrad.

Utöver de akutåtgärder som utförts har länsstyrelsen därför kraftigt ökat den mängd information vi normalt har vid rovdjursangrepp. Detta för att nå ut till länets tamdjurshållare. Vi har både via pressmeddelande, åtskilliga intervjuer och flertalet s.k. rovdjurs-SMS meddelat att vi uppmanar djurägare att ställa in sina får i de områden vargen rört sig. Länsstyrelsen har informerat om att detta är en förebyggande åtgärd och att man kan ansöka om ersättning för detta merarbete från Viltskadeanslaget enligt Viltskadecenters riktlinjer.

Uppmaningen om att utföra dessa åtgärder har gått ut till kommunerna Ljungby, Alvesta, Älmhult, Markaryd Tingsryd och södra Växjö och täcker därmed stora delar av de södra och västra delarna av länet.

Motivering till beslutet

När det gäller skydds jakt på varg är det flera förutsättningar som behöver vara uppfyllda innan skydds jakt kan tillåtas. Länsstyrelsen gör följande bedömning rörande möjligheterna att tillåta skydds jakt på G93-23.

Förvaltningsrätten i Luleå har den 1 december 2023 i mål nr 1844 prövat förutsättningarna för skydds jakt som berör den aktuella individen. Vid en avvägning mellan den vid prövningen konstaterade skadan och vargens genetiska status bedömde förvaltningsrätten att den senare vägde tungt. Förvaltningsrätten ansåg därför att

skydds jakt på G93-23 riskerade att ha en negativ inverkan på vargens gynnsamma bevarandestatus och upphävde länsstyrelsens beslut.

Sedan förvaltningsrättens prövning har ytterligare angrepp skett i Kronobergs län och ny inventeringsinformation angående kullsyskon med likvärdig genetisk status som G93-23 framkommit

Allvarlig skada

Av Naturvårdsverkets riktlinjer för beslut om skydds jakt på stora rovdjur framgår att en skada ska anses vara allvarlig om den överstiger vad som kan anses vara normalt eller rimligt att tolerera.

Länsstyrelsen kan konstatera att de DNA-analyser som gjorts av tidigare angrepp visar att individen G93-23 orsakat skada vid åtminstone 10 olika tillfällen. Denna individ är en vandringsvarg som ännu inte skapat sig ett revir. Det stora antal angrepp som skett längs G93-23:s vandringsväg under en kort period indikerar därmed en hög risk för ytterligare angrepp och anses ej vara normalt.

Varje angrepp på tamboskap är följt av mycket arbete, stor kostnad och personligt lidande för varje djurhållare och inte minst för djuren. Inte bara dödade djur utan även djur som är skrämda ur hagen bör betraktas som allvarlig skada då det kan innebära betydande arbetstimmar att få hem dem. I vissa fall behöver tamdjuren flyttas hem från beten vilket resulterar i kostnader för inköp av foder och transporter. Kostnader uppstår för veterinärbesök eller då de döda djuren lämnas till destruktion.

I Viltskadecenters riktlinjer rekommenderas skydds jakt för att förebygga angrepp på tamdjur efter fyra angrepp av samma individ under en 12-månaders period. Denna varg har gjort minst tio angrepp under en fyra månaders period. Genom att avliva vargen, G93-23, minskar risken för angrepp och förhindrar att den redan allvarliga skadan blir än större.

Gynnsam bevarandestatus samt proportionalitet

Det är känt att den svenska vargstammen lider av inavel och därför har ett behov av invandring av nya obesläktade individer.

Vargstammen har sedan tidigare nationellt bedömts ha en gynnsam bevarandestatus. Den senaste inventeringen under 2022–2023 visade att det finns cirka 450 vargar (95% CI = 356–585) i Sverige att

jämföra med cirka 460 (95% CI = 364-598) föregående inventeringsperiod (2021-2022). Detta visar alltså att populationen ligger över 300 vargar vilket är ett krav för gynnsam bevarandestatus.

Naturvårdsverket beslutade den 9 maj (NV-01525-18) om miniminivå för varg i respektive förvaltningsområde. Södra förvaltningsområdet ska ha som lägst 0,5 föryngringar vilket motsvarar 5 vargindivider. Resultatet från den senaste inventeringssäsongen 2022-2023 visade på 8,5 föryngringar inom det södra rovdjursförvaltningsområdet (motsvarande 85 vargar).

Kronobergs län, som är en del av södra rovdjursförvaltningsområdet, har ett dokumenterat vargrevir som delas med Kalmar län. Skydds jakt på en vandringsvarg som vandrar igenom Kronobergs län påverkar ej den lokala bevarandestatusen för det södra rovdjursförvaltningsområdets population, eller länets.

Den skadegörande individen (G93-23) är avkomma till hanen G187-19 som är en finsk-rysk immigrant i norska Setten 2-reviret. Detta revir har enligt inventeringsdata producerat kullar under två olika år.

Hur genetisk viktig G93-23 är eller kommer bli beror på reproduktionsframgången för övriga avkommor och från eventuellt kommande valpkullar från G187-19. I detta års inventering har det belagts att ett kullsyskon till G93-23 framgångsrikt bildat ett par och revirmarkerar i Uppsala län (Rovbase ID, R555194).

Vidare framgår det ur Naturvårdsverkets riktlinjer för beslut om skydds jakt på stora rovdjur, reviderad 2023. "Möjligheten för den svenska vargstammen att nå eller upprätthålla gynnsam bevarandestatus på lång sikt är samtidigt som huvudregel inte avhängig en enskild genetiskt viktig varg (Kammarrätten i Stockholm, mål nr 3854-13)."

Länsstyrelsens bedömning är därmed att det inte är avgörande för vargstammens framtid att G93-23 reproducerar sig.

Annan lämplig lösning

Skydds jakt kan endast medges om det inte finns någon annan lämplig lösning.

Rovdjursavvisande stängsel (RAS) betraktas som en annan lämplig lösning och en effektiv sådan för varg. I södra Sverige inklusive Kronobergs län är tätheten av fårbesättningar hög, men antal

besättningar med rovdjursavvisande stängsel är relativt låg om än ökande. För att helt avvärja angrepp från slumpmässigt vandrande individer, likt G93-23, krävs att samtliga fårbesättningar i södra Sverige, oavsett avstånd till närmaste vargrevir, tillämpat dessa förebyggande åtgärder. Länsstyrelsen anser det är orimligt att i detta specifika fall ställa ett sådant krav på samtliga tamdjurshållare som ett kriterium att vara uppfyllt innan beslut om skydds jakt på en skadegörelse individ.

Arbetet med att öka andelen RAS i Länet är fortgående och Länsstyrelsen har även här ökat insatsen för att informera om de uppdaterade möjligheterna som finns för bidrag för att montera RAS i form av säkra fällor och säsongsuppsatta elnät-stängsel. I södra Sverige förekommer dock ett mycket stort antal mindre fårgårdar där djuren normalt ej stallas in helt under vintersäsongen och möjlighet för detta saknas. Vidare är möjligheterna för att akut inrätta säkra fällor starkt begränsad med tanke på temperaturen denna vinter.

Länsstyrelsen bedömer att den mest verksamma förebyggande åtgärd som kan brukas för att minska risken för fler angrepp av G93-23 är att ställa in tamdjur under den period vargen är i regionen. Kronobergs länsstyrelse har som första län i Sverige uppmanat fårägare i en stor del av länet att göra just detta och öppnat upp för ersättningsansökningar för det merarbete som detta innebär.

Alternativet att fånga och flytta G93-23 som en annan lämplig lösning är inte möjligt då Naturvårdsverket meddelar att flytt av varg inte är aktuellt vintersäsongen 2023/2024 genom beslut NV-06233-23.

Mot bakgrund av detta bedömer länsstyrelsen att, trots att det rör sig om en så genetiskt viktig varg som i det aktuella fallet, så finns det inte någon annan lämplig lösning än skydds jakt för att undvika ökad allvarlig skada. Dock får jakten inledas först i anslutning till angrepp eller förestående angrepp på tamboskap inom länet och under förutsättning att individen som jagas med sannolikhet är den skadegörande.

Sammanfattning

Gynnsam bevarandestatus är ej avhängigt en ensam genetiskt viktig individ i Sverige. G93-23 är ej unik och inventeringsdata visar att ett kullsyskon till vargen bildat ett revirmarkerande par i Uppsala. Detta stöder att generna från G187-19, den finsk-rysk immigranten i

norska Setten 2-reviret, har stor chans att sprida sig i den svenska vargpopulationen oavsett G93-23's reproduktionsframgång.

Efter den stora mängd angrepp som utförts av G93-23, och de uttömmande akuta förebyggande åtgärder som vidtagits, bedömer Länsstyrelsen att vid ytterligare vargangrepp finns ingen annan lämplig lösning än skydds jakt för att förhindra fortsatt allvarlig skada. Länsstyrelsen bedömer vidare att samtliga förutsättningar för beslut om skydds jakt är uppfyllda under förutsättning att föreskrivna villkor följs.

Verkställighetsförordnande

Mot bakgrund av de intressen som motiverar skydds jakten och då det föreligger risk för allvarlig skada på tamdjur bör beslutet kunna genomföras skyndsamt när förutsättningar uppstår. Det är nödvändigt för att förhindra de skadeproblem som annars uppstår. länsstyrelsen bedömer därför att det finns skäl att föreskriva att detta beslut ska gälla även om det överklagas.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 24 a § första stycket jaktförordningen (1987:905) får Naturvårdsverket överlämna till länsstyrelsen att besluta om skydds jakt efter björn, järv, lo, varg, och kungsörn med stöd av 23 b § samma förordning.

Naturvårdsverket har genom beslut den 14 april 2023, ärendenummer NV-01088-23, överlämnat rätten att fatta beslut om skydds jakt på varg till bland annat Länsstyrelsen i Kronobergs län under perioden 1 juli 2023 – 30 juni 2026. Som villkor för överlämnandet anges bland annat att länsstyrelsen samma dag som beslut om skydds jakt fattas ska skickas till Naturvårdsverket, länsstyrelsen ska redovisa beslutet i Naturvårdsverkets fil för jaktbeslut, länsstyrelsen ska inom 48 timmar efter att ett djur fällts under skydds jakt eller då jakttiden löpt ut, redovisa utfallet av jakten till Naturvårdsverket samt att länsstyrelsen ska registrera det fällda djuret i databasen Rovbase så snart som möjligt efter det att fällt djur besiktigats.

I 23 a § jaktförordningen står bland annat att om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, får beslut om skydds jakt meddelas:

1. av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse,
2. av hänsyn till flygsäkerheten,
3. för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom,
4. för att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer för sådana djur eller växter.

Under dessa förutsättningar får beslut om skydds jakt på bland annat varg fattas av länsstyrelsen efter ansökan av den som riskerar att drabbas av skada. Om det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå, får beslut om skydds jakt fattas även om någon skada inte har inträffat (23 b § och 24 a § jaktförordningen).

Ovanstående bestämmelser utgör en implementering av direktiv 92/43/EEG (art- och habitatdirektivet). Enligt dess artikel 12.1 a) ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4 a, med förbud att avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen, oavsett hur detta görs. Vargen, *Canis lupus*, finns uppräknad i bilaga 4 a. Undantag från artikel 12 får enligt artikel 16.1 b) göras för att undvika allvarlig skada särskilt på bl.a. boskap och andra typer av egendom.

I EU-domstolens avgörande C-342/05 Kommissionen mot Finland, punkt 25, uttalas att direktivets undantagsbestämmelser ska tolkas restriktivt och att den myndighet som fattat beslutet har bevisbördan för att det föreligger nödvändiga förutsättningar för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i direktivets artikel 16.1 art- och habitatdirektivet.

I EU-domstolens avgörande C-674/17 Tapiola, punkt 59, uttalas att det som huvudregel är nödvändigt att bedöma vilken inverkan ett undantag får på ett lokalt bestånd för att kunna bedöma vilken inverkan ett undantag får för bevarandestatusen för hela det aktuella beståndet.

Av proportionalitetsprincipen och dess tillämplighet på artskyddsområdet, vilken fastslagits av EU-domstolen i mål C-

76/08, Kommissionen mot Malta punkt 57 och 64, följer att det undantag från skyddssystemet som en medlemsstat har för avsikt att göra ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget. Naturvårdsverket uttalar i detta sammanhang att ju större negativ påverkan ett beslut om skydds jakt har på populationen av den aktuella arten desto högre krav bör ställas på de förutsättningar som ska vara uppfyllda (Naturvårdsverkets riktlinjer för beslut om skydds jakt på stora rovdjur, reviderade 2023, s. 12).

I avgörandet HFD 2016 ref. 89 har Högsta förvaltningsdomstolen väsentligen godtagit Naturvårdsverkets bedömning att upprätthållande av GYBS för den svenska vargstammen kräver att det finns minst 300 individer, samt att det med en regelbundenhet om cirka vart femte år tillförs ny arvs massa genom en invandrad varg.

I propositionen En hållbar rovdjurs politik (prop. 2012/13:191 s. 38 f) anges bl.a. följande.

Varg, lodjur och flera andra arter är strikt skyddade enligt art- och habitatdirektivet (Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter). Undantag från det strikta skyddet kan endast medges av skäl som finns i 23 a respektive 23 c §§ jaktförordningen.

Beslutet har även fattats med stöd av 9, 9 b, 15 a, 21 och 24 d §§ jaktförordningen. Bestämmelserna reglerar bland annat vilken tid på dygnet jakten får ske, vad beslutet om skydds jakt ska innehålla, att undantag mot förbudet att använda motordrivet fordon får lämnas och under vilka förutsättningar skydds jakt får meddelas.

Enligt 59 § jaktförordningen får länsstyrelsen förordna att beslut enligt den förordningen ska gälla utan hinder av att det har överklagats.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010-223 70 00 eller via e-post kronoberg@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 354-2024 i ämnesraden för e-post.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Maria Arnholm med naturskyddshandläggare Magnus Lundmark som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Maria Unell, miljödirektör Maria Levin och chefsjurist Louise Jeppsson medverkat.

Sändlista

- Polismyndigheten, Region Syd
- Naturvårdsverket
- Jaktdatabasen Naturvårdsverket
- Länsstyrelsen Skåne län
- Länsstyrelsen Blekinge län
- Länsstyrelsen Halland län
- Länsstyrelsen Jönköping län
- Länsstyrelsen Kalmar län
- Länsstyrelsen Östergötland län
- Länsstyrelsen Sörmland län
- Mellersta rovdjursförvaltningsområdet

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten
2. Karta över skydds jaktområdet

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen i Kronobergs län antingen via e-post; kronoberg@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen i Kronobergs län, 351 86 Växjö.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 17 januari 2024. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där ni kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

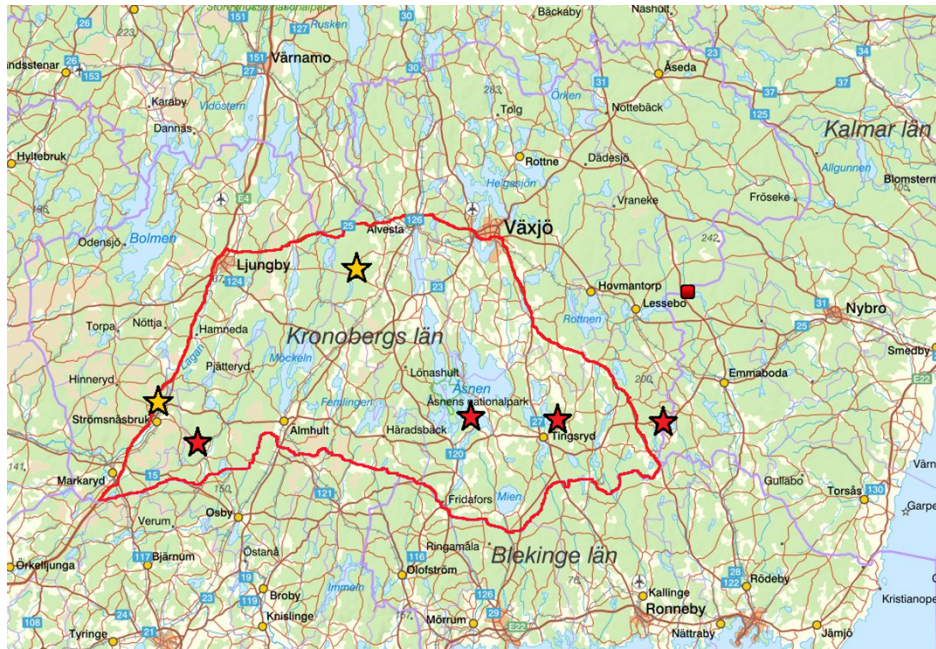
Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, kronoberg@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 70 00. Ange diarienummer 354-2024.

Karta över skydds jaktområdet och tidigare angrepp

Bilaga 2:

Röd linje visar gräns på skydds jaktområdet. Området avgränsas med större vägnät och länsgräns.

Röd stjärna visar konstaterade angrepp av G93-23. Gul stjärna misstänkta angrepp av G93-23. Röd fyrkant visar angrepp som ej antas vara relaterat till denna varg.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.